

Jurist op Malta

Malta verwacht veel van het aanstaande lidmaatschap van de Europese Unie. Ook het Maltese advocatenkantoor van de Nederlander Ewout Wierda rekent op het nodige extra werk. Voor investeerders, scheepseigenaren of voor een van de honderd Ferraribezitters op het eiland.

Gerrit Jan Pulles

‘De Maltese vreugde om het EU-lidmaatschap is een opmerkelijk fenomeen’, zegt Ewout Wierda. Het is 1 mei, de dag van de arbeid, en duizenden uitgelaten Maltezen zijn de straat opgegaan om hun aanstaande lidmaatschap van de Europese Unie te vieren. Sinds de bevolking van het eiland in maart van dit jaar in een referendum voor toetreding koos, verstoppen zulke demonstraties regelmatig de straten van de hoofdstad Valletta. ‘Eerst dacht ik dat het nationale voetbalelftal een belangrijke wedstrijd had gewonnen’, zegt hij, ‘maar de mensen bleken echt blij met Europa.’ Voor een Nederlander die gewend is aan diepe scepsis over de uitdijende invloed van ‘Brussel’, is die euforie bijna een verademing. ‘Malta verwacht veel goeds van de toetreding.’

De komst van Europa beroert ook de jurist Wierda. Op zijn kantoor hebben dikke standaardwerken over het Europese recht een prominente plaats in de boekenkast. ‘Het begint hier tot het bedrijfsleven en de overheid door te dringen dat het Europese recht een steeds belangrijker plaats inneemt. De behoefte aan kennis en advies zal dus ook toenemen.’ Goed nieuws voor de advocatuur, al moet die zelf ook wennen aan de komst van het omvangrijke *acquis communautaire*. ‘Rechtsgebieden als het mededingingsrecht en het EVRM zijn ook op Malta ingeburgerd in de dagelijkse rechtspraktijk. Andere terreinen zijn relatief onbekend, omdat er nog amper mee gewerkt is. Ook ik moet op dat gebied regelmatig dingen er op naslaan.’

ZELFSTANDIGHEID

Het Europese recht was er indirect de oorzaak van dat Wierda (1966) op Malta terecht kwam. Als bestuurslid van de European Law Students Association ontmoette hij Veronica Galea Debono, de Maltese rechtenstudente die een paar jaar later zijn echtgenote zou worden. Ze studeerden tegelijkertijd af, hij als meester in Rotterdam, zij als LL.M in Leiden. Wierda: ‘De Nederlandse arbeidsmarkt was in de jaren negentig niet erg florissant. Ons besluit op Malta te gaan werken was toen snel genomen.’

Het was voor de nieuwkomer niet helemaal

Als alles goed gaat wordt de Europese Unie in 2004 uitgebreid met tien nieuwe landen. Behalve politieke en economische gevolgen zal dat ook belangrijke juridische consequenties hebben voor de nieuwe lidstaten – Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Slovenië, Cyprus en Malta. Hun rechtsstelsels zullen ingrijpend worden beïnvloed door het omvangrijk *acquis communautaire*, het geheel aan Europees recht. Die ontwikkeling was voor de redactie van het *Advocatenblad* aanleiding om contact te zoeken met Nederlandse advocaten in de nieuwe lidstaten. En dat leidde tot een verrassing: ze waren er niet.

Overall hadden zich wel Duitse, Engelse of Amerikaanse advocaten gevestigd, maar van ondernemende landgenoten met een praktijk in een nieuwe lidstaat ontbrak elk spoor. Onze zoektocht bracht ons in contact met welgeteld één Nederlander, met een praktijk in Malta, de kleinste onder de tien toetreders. Naast diens ervaringen zetten we in de komende nummers van dit blad de ervaringen van twee andere Nederlandse advocaten in den vreemde. Eén in Duitsland, de lidstaat die straks na bijna vijftig jaar niet meer aan de grens van de EU ligt maar er middenin, en één in een land dat ongetwijfeld zijn best zal doen om in een volgende ronde tot de EU toe te treden:

Turkije. Hoe werkt een advocaat in een vreemd rechtsstelsel, met het *acquis*, aan de randen van Europa? (red.)

een sprong in het diepe. Vader Galea Debono runde een gevestigd advocatenkantoor in Valletta. Hij wees Wierda de weg in het lokale rechtsleven. ‘Ik kon bij een Maltees kantoor op gesprek. Gedurende een week sprak ik elke dag een paar uur met alle partners. Zij aan de ene kant van de tafel, ik aan de andere kant. Iedereen stelde zijn vragen en praatte door elkaar heen. Een Maltese manier om een sollicitant te leren kennen. Een vreemde ervaring, maar na die week kon ik beginnen als medewerker.’ In de ondernemingsrechtelijke adviespraktijk leerde hij het vak. ‘Ik werkte met Maltees recht. Gecodificeerd recht met een sterke Italiaanse en, wat het handelsrecht betreft, Engelse invloed.’ Na drie jaar lokte de zelfstandigheid. ‘Het kantoor was met vijftien advocaten weliswaar groot naar lokale begrippen, maar het was ook een familiebedrijf. Men moest er behoorlijk aan wennen om niet-familieleden tot de maatschap toe te laten. Daar wilde ik niet op wachten.’ Wierda werkte vier jaar voor zichzelf toen zijn schoonvader rechter bij de rechtbank in Valletta werd. ‘Het was de vraag hoe zijn kantoor voortgezet zou worden. We hebben er niet lang over na hoeven denken. Ik heb samen met mijn vrouw de praktijk overgenomen.’

DOCTOR

Aan de muren van hun kantoor *Galea Debono & Associates* hangen nog de foto’s van grootvader

Malta, Cospicua

foto: Marcel Malherbe, Hollandse Hoogte

Galea Debono naast diens in het Latijn gekalligrafeerde oorkondes van de universiteit. 'De Maltese maatschappij is in veel opzichten een traditionele maatschappij', vertelt Wierda, 'en hetzelfde geldt voor de Maltese advocatuur. Die heeft nog het aanzien die ze voorheen in Nederland had.' En natuurlijk maakt een beroepsgroep van stand het buitenstaanders niet gemakkelijk toe te treden. 'Wie advocaat wil worden moet Maltees recht hebben gestudeerd en een toelatingsexamen hebben afgelegd. Voor dat examen moet je de Maltese taal beheersen en de Maltese nationaliteit hebben.' Eisen die ongetwijfeld zullen sneuvelen als de strenge regels van het EU-verdrag straks de lokale zullen vervangen. Maar tot die tijd is het voor Wierda onmogelijk zich als advocaat in te schrijven. 'Ik heb de titel ook niet nodig om mijn werk te kunnen doen. Ik kan geen lid worden van de beroepsvereniging voor advocaten, maar dat is een naar Nederlandse maat-

staven vrij krachteloos instituut. Ik zie mijzelf bovendien meer als zakelijk juridisch adviseur, dan als advocaat in de traditionele zin.' En in aanzien komt hij niets tekort. Hij toont glimlachend zijn creditcard waarop zijn naam is voorzien van de afkorting 'LL.D', *Doctor of Laws*. 'Dat ben ik niet en ze hebben het er zonder dat ik het wist opgezet. Elke afgestudeerde jurist wordt hier standaard met "doctor" aangesproken.'

RECHTSZAKEN

Hoewel hij dat als niet-advocaat voor sommige tribunalen wel zou mogen, laat Wierda het procederen graag over aan zijn echtgenote. 'Officieel is Malta tweetalig en hebben het Engels en het Maltees een gelijke status. Maar in de rechtszaal wordt alleen op verzoek in het Engels geprocedeerd en is Maltees de voertaal.' En die aan het Arabisch verwante taal beheerst hij naar zijn idee onvoldoende. Bovendien is

de rechtszaal niet zijn favoriete werkterrein. 'Procederen op Malta is chaotisch en tijdrovend. En rechtszaken zijn naar mijn idee te veel het ruimen van scherven. Het Engelstalige commerciële advieswerk dat ik doe vind ik een stuk constructiever.'

Vanaf de muren van de oude vestingstad Mdina overzie je het halve eiland. Dichtbevolkt land, met drie keer zoveel mensen per vierkante kilometer als in Nederland. De hele kust van de diepblauwe Middellandse zee is tot ver landinwaarts volgebouwd. Wierda wijst de bijzonderheden aan. De grote vrijhaven aan de oostkust, de oude forten rond de hoofdstad en de toeristenparadijzen in het noordwesten van het eiland. 'Malta heeft zich de afgelopen tijd ontwikkeld van een relatief eenzijdig belastingparadijsje tot een veelzijdiger economie', vertelt hij. 'Er gebeurt hier veel en dat wordt na de toetreding tot de EU alleen nog maar meer. Malta wordt toegankelijker voor de import uit de EU, het toerisme groeit, overheidsbedrijven worden geprivatiseerd en buitenlandse investeringen in de lokale economie aangemoedigd.' Daarbij ziet hij voor zichzelf een rol weggelegd. 'Ik ben redelijk goed ingevoerd in de Maltese manier van zaken doen en in de Maltese samenleving. Ik denk mee met ondernemingen die hier zakendoen of willen doen. Over juridische vragen, maar ook over praktische. Welke vorm ze voor hun activiteiten kunnen kiezen, hoe ze de overheid moeten benaderen, hoe partijen met elkaar in contact kunnen komen.'

BELASTINGPARADIJS

Terugrijdend naar Valletta komen de zaken die hij voor zijn Maltese en buitenlandse cliënten onder handen heeft ter sprake. Daarbij gaat het meer dan eens over de Maltese belastingwetten. Wat is er over van het luchtige fiscale regime van het eiland? 'De belastingdruk is voor hier geregistreerde vennootschappen, schepen en privé-personen nog steeds laag. Er zijn interessante constructies mogelijk, al ga ik met niemand in zee die niet eerst in zijn land van herkomst met de fiscus heeft afgerekend.' De fiscale reputatie van Malta trekt nog steeds af en toe vreemd volk aan. 'Ik ben wel eens benaderd door een Russische bank die zich hier met schimmig kapitaal wilde vesti-

Malta, Marsakala

foto: Bert Eijgenhuijsen, Hollandse Hoogte

(advertentie)

INTERNATIONAAL JURIDISCH INSTITUUT

**Spud 186
2511 BW
's-Gravenhage
telefoon 070-3495974
telefax 070-6825285
E-mail: ijl@worldonline.nl**

Het Internationaal Juridisch Instituut adviseert in zaken betreffende internationaal en buitenlands recht, in het bijzonder waar het gaat om vragen van internationaal privaatrecht en buitenlands privaatrecht- en procesrecht.

Werkzaamheden zijn onder andere:

- personen- en familie recht
- nationaliteitsrecht
- erfrecht
- procesrecht
- overeenkomstenrecht
- strafrecht
- onrechtmatige daad

De brochure gratis teak, wettelijke en technische wordt op verzoek toegezonden.

Bezoek onze site: www.ijl.nl

gen. Ik heb ze de deur gewezen. Net als de wapenhandelaar die me onlangs vroeg om een vennootschap als dekmantel op te zetten.' Malta heeft zich volgens Wierda gerealiseerd dat het strenger toe zal moeten zien op de naleving van de eigen belastingregels. Net als in andere Europese landen kregen belastingontduikers gratie als zij hun zwart geld zouden aangeven. 'Daar is gebruik van gemaakt. Dat leidde soms tot grappige toestanden. Toen ik hier aankwam reed iedere Maltees, rijk of arm, in een aftandse auto. Om de fiscus te misleiden. Nu men gewend is geraakt aan meer controle, zijn mensen hun rijkdom gaan tonen met grotere en snellere auto's. Vooral als statussymbool, want er is geen meter snelweg op het eiland. Er schijnen inmiddels zelfs honderd Ferrari's in Maltese garages te staan.'

ARABISCHE WERELD

Daags na 1 mei heeft Wierda een aantal oud-collega's uitgenodigd. De stagiaires met wie hij bij zijn eerste werkgever begon hebben het kantoor allemaal verlaten. Ze zijn in de politiek gegaan of voor zichzelf begonnen. De onderwerpen die worden besproken variëren van kleine strafzaken tot joint ventures met buitenlandse ondernemingen. 'Malta is klein', zegt Wierda, 'te klein om je volledig te specialiseren en te klein voor veel buitenlandse advocaten. Voorzover ik weet ben ik de enige buitenlander met een Maltese praktijk.' De positie van goed ingevoerde buitenstaander bevalt hem wel. Het geeft hem, zegt hij, de mogelijkheid de blik wat meer naar buiten te richten. Naar Europa natuurlijk, maar ook naar het zuiden. 'Malta is een bruggenhoofd tussen Europa en de Arabische wereld. Libië en Tunesië liggen praktisch om de hoek, ik ben van plan er de zakelijke mogelijkheden te gaan verkennen.' En er is het plezier van de generalist die dingen gedaan krijgt voor zijn grote klanten. 'Ik doe een scheepsovername', vertelt hij met enige trots, 'normaal wijzen de betrokken Engelse investeringsbanken een Engels megakantoor aan om de contracten te maken. Die krijg ik dan op mijn bureau met het verzoek om commentaar. Maar bij deze deal stel ik de contracten voor mijn cliënt op. En die mogen ze in Londen gaan nakijken. Daar heb ik plezier in.'

www.galeadebono.info